Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1190/2025
11.06.2026. године
Б е о г р а д

Врховни суд, у већу састављеном од судија Драгане Маринковић, председника већа, Зорице Булајић и Ирене Вуковић, чланова већа, у парници из радног односа тужиље АА из села ... код ..., чији је пуномоћник Зоран Радојевић, адвокат из ..., против туженог „SHINWON“ ДОО Ниш, Ниш, чији је пуномоћник Драган Митровић, адвокат из ..., ради поништаја анекса уговора о раду и решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 3311/2023 од 06.12.2024. године, у седници одржаној 11.06.2026. године, донео је

Р Е Ш Е Њ Е

УСВАЈА СЕ ревизија туженог, **УКИДА** пресуда Апелационог суда у Нишу Гж1 3311/2023 од 06.12.2024. године и предмет враћа том суду на поновно суђење.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Основног суда у Нишу П1 299/23 од 17.05.2023. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиље којим је тражила да се поништи анекс уговора о раду бр. ... од 21.09.2021. године, закључен између тужиље и туженог, и решење туженог о отказу уговора о раду бр. ... од 30.09.2021. године, те да се тужени обавеже да тужиљу врати на рад и призна јој сва права из радног односа почев од 01.10.2021. године па надаље. Ставом другим изреке, обавезана је тужиља да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 134.250,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде па до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 3311/23 од 06.12.2024. године, ставом првим изреке, првостепена пресуда је преиначена, тако што је усвојен тужбени захтев тужиље и поништени су као незаконити анекс уговора о раду од 21.09.2021. године, закључен између тужиље и туженог, и решење туженог о отказу уговора о раду бр. ... од 30.09.2021. године, а тужени је обавезан да тужиљу врати на рад и призна јој сва права из радног односа. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 216.750,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију, дозвољену на основу члана 441. Закона о парничном поступку, због

битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 18/20 и 10/23 - др. закон), Врховни суд је оценио да је ревизија туженог основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према чињеничном стању утврђеном у првостепеном поступку, тужиља је код туженог била у радном односу почев од 14.09.2016. године, а уговором о раду бр. ... од 14.09.2018. године засновала је радни однос на неодређено време, на радном месту радника у производњи и ..., да би потом била премештена на радно место ... у производњи.

Одлуком туженог дел. бр. 2334/1 од 03.09.2021. године затворен је организациони део друштва - Сектор производње и инсталација, са свим унутрашњим организационим јединицама и службама, а као основ за то наведени су велики пословни губитак и акумулирани дефицит у вези са производњом аутоинсталација. Истог дана донет је нови Правилник о организацији и систематизацији послова са каталогом послова и закључен Споразум о мерама за решавање вишка запослених дел. бр. 2335/1 са „Yura Corporation“ ДОО Рача - огранак Ниш, којим се то друштво обавезало да све запослене утврђене као вишак код туженог прими у радни однос на одређено време у трајању од најмање шест месеци, почев од 01.10.2021. године. На листи од 264 запослена, која је саставни део тог споразума, тужиља је под бројем 206.

Предлог програма решавања вишка запослених дел. бр. 2337/1 донет је 04.09.2021. године, а као једини критеријум за утврђивање вишка узето је обављање послова у службама сектора који се гаси. По прибављеном мишљењу Националне службе за запошљавање – Филијала Ниш бр. 0306/1046/7/2021 од 17.09.2021. године, тужени је 20.09.2021. године донео одлуку о усвајању програма решавања вишка запослених дел. бр. 2353/1.

Тужиљи је 20.09.2021. године достављена понуда за закључење анекса уговора о раду бр. ..., уз рок од осам дана за изјашњење, након чега је 21.09.2021. године закључен анекс уговора о раду бр. .... Решењем туженог бр. ... од 30.09.2021. године тужиљи је отказан уговор о раду због престанка потребе за њеним радом и она је истог дана одјављена са обавезног социјалног осигурања. Отпремнина тужиљи није исплаћена, нити је њена исплата програмом била предвиђена.

Тужиља је 01.10.2021. године код „Yura Corporation“ ДОО Рача - огранак Ниш засновала радни однос на одређено време, на пословима које је обављала код туженог, а тај радни однос престао је споразумом о престанку радног односа бр. ... од 07.10.2021. године.

Одлуку о затварању организационог дела друштва, Споразум о мерама, Предлог програма, Одлуку о усвајању програма, понуду и анекс уговора о раду потписао је Kim Hyomin, који је одлуком о оснивању друштва од 03.09.2019. године (тачке 12.1 и 12.2) био одређен за осталог заступника друштва, са истим овлашћењима као и директор, и као такав регистрован у Агенцији за привредне регистре. Решењем Агенције за привредне регистре БД 78364/21 од 29.09.2021. године извршена је промена података о заступницима туженог, тако што су брисани дотадашњи директор Jonghwan Park и остали заступник Kim Hyomin, а као једини законски заступник уписан је Jongwoo Nam.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је Kim Hyomin у време потписивања наведених аката био овлашћено лице у смислу члана 192. Закона о раду, будући да је као остали заступник имао иста овлашћења као и директор друштва и да је у регистру био уписан све до решења Агенције за привредне регистре од 29.09.2021. године, због чега посебно овлашћење није било потребно, као и да тужиљи није припадало право на отпремнину, јер је њен радноправни статус решен мером упућивања на рад код другог послодавца, па је тужбени захтев у целини одбио. Ко је потписао решење о отказу уговора о раду првостепени суд није утврђивао.

Другостепени суд је оценио да је првостепени суд чињенично стање правилно и потпуно утврдио, али да је из њега извео погрешан закључак о неоснованости тужбеног захтева, па је применом члана 394. тачка 3. и 4. Закона о парничном поступку преиначио првостепену пресуду и тужбени захтев усвојио у целини. При том је нашао да је Kim Hyomin са функције осталог заступника разрешен 15.09.2021. године, према, како је навео, неоспореним наводима из поднеска тужиље од 05.04.2023. године, те да од тог дана радње које је предузимао нису могле производити правно дејство. Следствено томе, закључио је да је одлуку о усвајању програма бр. 2353/1 од 20.09.2021. године, понуду од 20.09.2021. године и анекс од 21.09.2021. године потписало неовлашћено лице, да се из садржине решења о отказу уговора о раду не може утврдити да је донето и потписано од стране овлашћеног лица, а да тужени у том правцу није пружио доказе до закључења главне расправе, због чега није постојао основ за решавање вишка запослених применом отказног разлога из члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду.

По оцени Врховног суда, другостепени суд је при доношењу побијане пресуде учинио битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези са чланом 383. став 3. и 4. и чланом 394. Закона о парничном поступку, на коју је тужени у ревизији указао, а која је била од утицаја на законитост и правилност те пресуде.

Другостепени суд је побијану пресуду донео у седници већа, позивајући се на члан 394. тачка 3. и 4. Закона о парничном поступку. Оба наведена основа за преиначење полазе од чињеничног стања утврђеног првостепеном пресудом: тачка 3. подразумева да је из чињеница које је првостепени суд утврдио изведен неправилан закључак о постојању других чињеница, а тачка 4. да је чињенично стање правилно утврђено, а материјално право погрешно примењено. Утврдити чињенично стање другачије од оног утврђеног првостепеном пресудом другостепени суд може само ако претходно, у смислу члана 383. став 3. и 4. истог закона, одржи расправу и о жалби одлучи на основу ње. Другостепени суд је и сам оценио да је првостепени суд

чињенично стање правилно и потпуно утврдио, а потом је, у погледу две одлучне чињенице, од тог чињеничног стања одступио.

Прво, престанак својства овлашћеног заступника Kim Hyomina другостепени суд је везао за 15.09.2021. године, налазећи да од тог дана радње које је он предузимао нису могле производити правно дејство. Првостепени суд је, међутим, из пречишћеног текста одлуке о оснивању друштва, решења Агенције за привредне регистре од 29.09.2021. године и исказа сведока ББ утврдио да је то лице било овлашћени заступник туженог до доношења наведеног решења Агенције. О истој одлучној чињеници изведена су, дакле, супротна утврђења, а другостепени суд до свог утврђења није дошао оценом изведених доказа на одржаној расправи, већ тако што је тврдњу изнету у поднеску тужиље узео за неоспорену чињеницу.

Та тврдња, међутим, није ни била неоспорена. Изнета је у поднеску тужиље од 05.04.2023. године, којим се тужиља изјашњавала на поднесак туженог од 15.03.2023. године, а у том поднеску тужени је о истој чињеници заступао управо супротно становиште - да је Kim Hyomin у регистру био уписан као заступник до 29.09.2021. године. Од те тврдње тужени до закључења главне расправе није одступио. Чињеница о којој су странке изнеле супротне тврдње и о којој је првостепени суд, оценом изведених доказа, већ заузео став, не може се узети као неспорна.

Друго, другостепени суд је нашао да се из садржине решења о отказу уговора о раду не може утврдити да је оно донето и потписано од стране овлашћеног лица и да тужени у том правцу до закључења главне расправе није пружио доказе, па је и на том пропусту засновао одлуку о основаности тужбеног захтева. Ко је потписао решење о отказу уговора о раду међу странкама, међутим, није било спорно. Тужени је у поднеску од 15.03.2023. године навео да је то решење потписао Jongwoo Nam, као лице које је од 29.09.2021. године у регистру Агенције за привредне регистре уписано као једини законски заступник, а тужиља је у поднеску од 05.04.2023. године навела то исто и то лице означила као овлашћено на месту директора, изводећи из те околности само питање због чега решење о отказу није потписао Kim Hyomin.

Другостепени суд је, дакле, о чињеници о којој су странке дале истоветне тврдње, а коју првостепени суд није утврђивао, одлучио применом правила о терету доказивања, и то на терет туженог. При томе је из истих поднесака узео само оне наводе који иду у прилог тужиљи. Наиме, поднесак тужиље од 05.04.2023. године послужио му је као подлога утврђења о разрешењу Kim Hyomina, док наводе о потписнику решења о отказу, које обе странке у тим поднесцима сагласно износе, није узео у обзир. Како та чињеница у првостепеном поступку није била предмет утврђивања, није било ни утврђених чињеница из којих би се о њој могао извести другачији закључак, па је до тог утврђења другостепени суд могао доћи само на основу одржане расправе.

Обе чињенице од којих је другостепени суд на овај начин одступио биле су основ за његову одлуку. На првој почива закључак о незаконитости одлуке о усвајању програма, понуде и анекса, а на другој закључак о незаконитости решења о отказу уговора о раду. Учињена повреда је стога била од утицаја на законитост и правилност

побијане пресуде, због чега је она морала бити укинута и предмет враћен другостепеном суду на поновно суђење.

У поновном поступку другостепени суд ће о жалби тужиље одлучити на основу чињеничног стања утврђеног у првостепеном поступку, а ако оцени да чињенично стање треба утврдити другачије, одржаће расправу и о жалби одлучити на основу ње.

При томе ће имати у виду да акти донети у поступку решавања вишка запослених нису исте правне природе, па се на све њих не могу применити исти захтеви у погледу овлашћења потписника, нити се недостатак који се тиче једног од њих може без даљег пренети на остале.

Основ за престанак радног односа тужиље у смислу члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду није Програм решавања вишка запослених, већ је престанак потребе за радом тужиље настао Одлуком туженог о затварању организационог дела друштва од 03.09.2021. године. Постојање тог разлога јесте чињенично питање, а оцена оправданости самих организационих промена излази из оквира судске контроле, јер је организација процеса рада у искључивом домену послодавца. Програм решавања вишка запослених не представља основ за спровођење организационих промена, већ се доноси да би се, у складу са члановима 153. до 155. Закона о раду, уредиле мере за решавање вишка који је тим променама настао. Он нема значај општег акта, али ни појединачног акта послодавца. Њиме се не одлучује о правима одређеног запосленог, него се утврђују мере и активности на обезбеђивању права запослених за чијим је радом престала потреба. Мерила из члана 192. Закона о раду на потписника програма се стога и не односе. Да се одлучивање из члана 192. Закона о раду односи на доношење појединачног акта послодавца, показује и члан 193. истог закона, према коме се запосленом доставља решење о остваривању права, обавеза и одговорности, са образложењем и поуком о правном леку. Зато околност да је одлуку о усвајању програма потписало лице коме је у међувремену престао статус овлашћеног лица не води незаконитости поступка у целини, а ни понуда за закључење анекса из члана 171. став 1. тачка 4. Закона о раду није акт одлучивања, већ акт који се запосленом доставља да се изјасни и који дејство производи тек његовим прихватањем.

Анекс уговора о раду се не доноси, већ се закључује, због чега се ни на њега захтеви из члана 192. Закона о раду не могу применити на исти начин као на решење. Уговор о раду у погледу настанка и пуноважности има облигационоправну природу, па се на закључење анекса супсидијарно примењују општа правила Закона о облигационим. Према члану 88. тог закона, уговор закључен од стране лица без овлашћења обавезује заступаног ако га он накнадно одобри. То правило прописано је ради заштите заступаног, па се на недостатак овлашћења потписника може позивати лице у чије је име уговор закључен, а тужени пуноважност анекса није оспоравао. Анекс је, уз то, закључен 21.09.2021. године, док је Kim Hyomin у регистру Агенције за привредне регистре још био уписан као заступник туженог са овлашћењима директора.

Анекс, међутим, није само накнадно одобрен. Он је и обострано извршен. Тужиља је 01.10.2021. године, поступајући по измењеним условима рада, засновала радни однос код „Yura Corporation“ ДОО Рача - огранак Ниш, на пословима које је обављала код туженог, а тужени је са своје стране извршио обавезу из споразума о

мерама и то запослење јој обезбедио. Анекс чије је дејство у целости наступило и по коме су обе стране поступиле не може се оценити као акт без правног дејства. Својство потписника анекса стога и није околност која би могла водити његовој незаконитости.

Радни однос тужиље није престао анексом уговора о раду, већ решењем о отказу уговора о раду од 30.09.2021. године, којим је поступак организационих промена код туженог завршен. Анекс је био само начин на који је према тужиљи спроведена мера из програма, у виду рада код другог послодавца. Тужиља је понуђени анекс могла да прихвати или да одбије, али би јој радни однос код туженог престао у оба случаја, јер је непотписивање понуђеног анекса и само по себи отказни разлог, на шта је у понуди била упозорена, а основ би у оба случаја био исти - престанак потребе за њеним радом услед затварања сектора у коме је радила. Ко је решење о отказу потписао првостепени суд није утврђивао, иако је то одлучна чињеница. При том се мора имати у виду да је реч о чињеници о којој су обе странке дале истоветне тврдње, те да се неспорне чињенице, према одредби члана 230 став 1. ЗПП, не доказују. Уколико је то решење донело овлашћено лице, престанак радног односа тужиљи неће бити незаконит, будући да је потреба за њеним радом престала Одлуком о затварању сектора, а мера која је према њој примењена заснована је на споразуму који су тужени и „Yura Corporation“ ДОО Рача - огранак Ниш претходно закључили и коју је тужиља прихватила и спровела.

На основу свега напред изнетог, Врховни суд је одлучио као у изреци применом члана 416. став 2. Закона о парничном поступку.

Председник већа – судија
Драгана Маринковић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић